

Facit

Musikfrågesport 136

1. Bert Karlsson - *Sång till Västergötland*
2. Lina Sandell - *Tryggare kan ingen vara*
3. snöskata - *Där björkarna susa*
4. häst och vagn - *Jag måste ge mig av*
5. arrak - *Varför är det ingen is till punschen*
6. 100 - *Den makalösa manicken*
7. Nautilus - *Yellow Submarine*
8. Karl XV - *Zandahls kanon*
9. Lundström - *Skånska slott och herresäten*
10. Gripsholms slott - *Skånska slott och herresäten*
11. straffarbete, 6 år - *Mordet på Kommendörsgatan*
12. tiggare - *Nu är jag pank och fågelfri*
13. 37,5% - *Om vi inga texter kunna*

1	X	2
	X	
		2
1		
		2
1		
	X	
	X	
		2
		2
		2
1		
	X	
1		

- 13 rätt - Mästarklass!
 12 rätt - Nästan perfekt!
 10 - 11 rätt - Utmärkt!
 9 rätt - Mycket bra!
 8 rätt - Bra!
 7 rätt - Ganska bra
 6 rätt - Medelmåttigt
 5 rätt - Hyfsat
 4 rätt - Sådär...
 3 rätt - Det går nog bättre nästa gång...
 2 rätt - Tja...
 0-1 rätt - Ni har i alla fall inte fuskat!

Musik att minnas

www.musikattminnas.se

Musikfrågesport

Musikfrågesport 136

Zandahls kanon

Musik att minnas

Musikfrågesport 136

Zandahls kanon

1. Anton Bernhard Sandahl föddes i Skara den 30 juli 1816. Han kom många år senare att bli en av Sveriges mest ombesjungna män och känd över hela riket. Cirka 8 km utanför Skara ligger idag Skara sommarland. Vem grundade det?

1 **Ian Wachtmeister** x **Bert Karlsson** 2 **Jimmie Åkesson**

2. Den svenska folkskolan startade 1842. Då var Sandahl 26 år. Under 20 år arbetade han som skollärare i Skövde. Vad kan barnen i folkskolan tänkas ha sjungit under morgonbönen? Efter 1855 fick de kanske lära sig *Tryggare kan ingen vara*? Vem skrev den sången?

1 **Anna-Maria Lenngren** x **Alice Tegnér** 2 **Lina Sandell**

3. I början av 1840-talet träffar Anton Sandahl Hedvig Rylander från Bankeryd. De gifter sig och får tre barn tillsammans (Oscar, Hedda och Sara) under åren 1846-1849. Det är svårt att veta hur familjelivet gestaltade sig, men vi hoppas väl att björkarna susade romantiskt utanför deras hus. Finns det förresten något annat namn för *björktrast*?

1 **snöskata** x **südesärila** 2 **bofink**

4. Så händer något dramatiskt i familjen Sandahl! Anton lämnar plötsligt familjen i början av 1850-talet. Han står skriven i Skövde men i själva verket har han flyttat till Stockholm. Snart har han helt lämnat familjen och beskrivs i senare folkräkningar som: maken avviken eller mannen rymt. Hur tog man sig från Skövde till Stockholm år 1850?

1 **luftballong** x **tåg** 2 **häst och vagn**

5. Det Stockholm Sandahl kommer till är fattigt och helt utan socialt skyddsnät. Här gäller det att klara sig själv - utan arbete och egen försörjning riskerar han att bli arresterad för lösdriveri (försvarslös). De fattiga har det eländigt och de rika saknar till och med is till punschen ibland. Vilken är huvudingrediensen i punsch?

1 **arrak** x **pimpinella** 2 **vitriol**

6. Sandahl har nu inte bara lämnat sin familj utan också sitt yrke som lärare. I Stockholm titulerar han sig som uppfinnare och konstruerar en självgående vagn, ett tändnålsgevär och framför allt en självgående sprängningsmaskin. Den försöker han sälja till både den svenska och den ryska armén, men misslyckas. Hur många kopek går det på en rubel?

1 **10** x **100** 2 **1000**

7. Mekanikus Sandahl konstruerar även en undervattensbåt. Den håller på att kosta två matrosor livet vid demonstrationen inför den svenska flottans befäl. Vad hette Kapten Nemos ubåt i Jules Vernes roman *En världsomsegling under havet*?

1 **Andrea Doria** x **Nautilus** 2 **Mayflower**

8. I mitten av 1860-talet börjar Zandahl (som nu börjat stava sitt namn med Z, årtal innan dansbanden) inse att hans uppfinningar är svårsålda. Nu siktar han lite lägre och ordnar uppvisningar i en mindre skala. Han tar en riksdaler i entré för att folk ska få se hans hemgjorda sprängningsmaskin spränga en bepansrad roddbåt i Hammarby sjö. Tyvärr går det hela åt pipsvängen den 14 augusti 1865. Ingenting hände, det blev fiasko och publiken blev ursinnig. Orsaken var att Zandahl inte hade råd att köpa krut denna dag. Men han påstod att han bara inväntade kungens ankomst. Vem var kung i Sverige 1865?

1 **Johan III** x **Karl XII** 2 **Karl XV**

9. Den här händelsen ger eko över hela landet. Varför det? Jo, Frans Hodell sätter upp ett lustspel på Södra Teatern i Stockholm. Texten till Zandahls kanon skriver han till en melodi som vid den här tiden var känd som *Ynglingens fantasi* och är en kärleksvisa. Hodells text ger melodin vingar och mängder av texter författas under många år av både kända och okända författare. Ni känner säkert igen melodin, eller hur? Lustspelet hette Andersson, Pettersson och..... ja, vilket namn är det som fattas?

1 **Lindström** x **Berglund** 2 **Lundström**

10. Även Hjalmar Gullberg skrev en text till melodin *Ynglingens fantasi/Zandahls kanon*. Den fick namnet *Skånska slott och herresäten* och den har sedan dess fått bära melodin vidare. Vilket av de här slotten är inte beläget i Skåne?

1 **Sofiero slott** x **Glimmingehus** 2 **Gripsholms slott**

11. Ett hemskt mord förövades i Stockholm år 1891. Snickeriarbetaren Carl Björnlund kom i ordväxling med Johan Andersson. "På Grefgatan tog Björnlund fram en knif och afskar Anderssons strupe." Citatet ur: Folkets tidning 10 oktober 1891. Vilket straff fick Carl Björnlund?

1 **straffarbete, 6 år** x **landsförvisning** 2 **dödsstraff**

12. Den 19 mars 1875 läser vi tråkiga nyheter i Fäderneslandet. Anton Zandahl döms för bettleri och bedrägeri och som försvarslös och bettlare intas han å arbetshus. Han avlider troligen 1880, 64 år gammal. Vad är en *bettlare*?

1 **förskingrare** x **tiggare** 2 **förfalskare**

13. Melodin som fått så många texter sedan år 1865 används numera (tråkigt nog) mest till snapsvisor. Hur många procent alkohol innehåller Renat brännvin?

1 **37,5%** x **47,5%** 2 **57,5%**